

آموزش قرآن (۱)، راهنمای معلم

تهیه و تنظیم :

آقایان سید مهدی سیف ، سید ابوالقاسم هاشمی و مسعود وکیل

خانمها افسانه اوجانی و ناهید بربری

با همکاری :

آقایان سید هادی محدث ، سید محسن میرباقری و سیدمحمد حسین میرباقری

طراح جلد : آقای غلامعلی طاهری

تصویر گران : آقایان جمال الدین خرّمی نژاد ، سیاوش ذوالفقاریان ، محمد زاهدی ، محمود سمندریان ، سعید نوروزی و خانم

نفیسه شهدادی

ناشر : اداره کل پرورشی بنیاد شهید انقلاب اسلامی

لیتوگرافی ، چاپ و صحافی : چاپخانه سازمان فرهنگی سیاحتی کوثر

نوبت چاپ : دوم ، بهار ۱۳۷۶

تیراژ : ۱۵۰۰۰

این کتاب توسط شورای دارالقرآن اداره کل پرورشی بنیاد شهید انقلاب اسلامی طراحی و با نظارت این شورا تنظیم شده است .

از آنجا که کتاب حاضر دربردارنده روش جدیدی برای آموزش قرآن نونهالان می باشد ، شورای نظارت بر مدارس غیر انتفاعی وزارت آموزش و پرورش موافقت کرده است این کتاب در دبستانهای غیر انتفاعی مورد استفاده قرار گیرد .

امید است با تلاش معلمان و مربیان گرامی در مدارس ابتدایی ، دانش آموزان و آینده سازان انقلاب اسلامی با قرآن مانوس شوند و در خواندن و فهم این کتاب آسمانی که راهنمای انسان به سوی سعادت ابدی است ، مهارت لازم را به دست آورند . اداره کل مدارس غیر انتفاعی

وَنَزَّلُ مِنَ الْقُرْآنِ مَا هُوَ شِفَاءٌ وَرَحْمَةٌ لِّلْمُؤْمِنِينَ

۳- نوآموزان از طریق استماع و الگوگیری از نوار ، تمام مهارت های قرائت قرآن اعم از روخوانی ، صحیح خوانی ، ترتیل ، صوت و لحن ، تجوید و وقف و ابتدارا به نسبت خوبی می آموزند . از این رو در استماع نوار ، تکرار و حفظ سوره ها باید تلاش کافی به عمل آید .

در پایان ضمن یادآوری ضرورت مراجعه به راهنمای تدریس این کتاب به منظور آموزش هرچه بهتر ، خواهشمند است همه معلمان ، مربیان و صاحب نظران گرامی نظر اصلاحی و پیشنهادی خود را درباره این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران صندوق پستی ۴۳۶۹-۱۵۸۷۵ جهت شورای دارالقرآن ارسال دارند . قبلا از توجه و همکاری همه عزیزان سپاسگزاری می شود .

درس اول
احترام به قرآن
درس دوم آداب خواندن قرآن
درس سوم حفظ سوره توحید ، آداب خواندن قرآن

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
قُلْ هُوَ اللّٰهُ اَحَدٌ
اللّٰهُ الصَّمَدُ
لَمْ یَلِدْ وَّ لَمْ یُولَدْ
وَلَمْ یَكُنْ لَهٗ وَّ كُفُوًا اَحَدٌ

درس چهارم حفظ سوره عصر ، پاداش خواندن قرآن
درس پنجم تمرین سوره های توحید و عصر ، قرآن چه کتابی است ؟
درس ششم حفظ سوره کوثر ، قرآن هدیه آسمانی است.

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ
اِنَّا اَعْطَيْنَاكَ الْکُوْثَرَ
فَصَلِّ لِرَبِّکَ وَاَنْحَرْ
اِنَّ شَانِئَكَ هُوَ الْاَبْتَرُ

درس هفتم
تمرین حفظ سوره های
توحید ، عصر و کوثر
راستگویی
درس هشتم حفظ سوره نصر ، احترام و نیکی به پدر و مادر
درس نهم ادامه حفظ سوره نصر ، نیکوکاری
درس دهم حفظ سوره فلق ، پاکیزگی

ادامه حفظ سوره فلق ، سلام	درس یازدهم
حفظ سوره حمد ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس دوازدهم
ادامه حفظ سوره حمد ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس سیزدهم
حفظ سوره فیل ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس چهاردهم
ادامه حفظ سوره فیل ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس پانزدهم
	درس شانزدهم
	حفظ سوره تَبَّت
	روخوانی کلمه های قرآنی
	الله
ادامه حفظ سوره تَبَّت ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس هفدهم
حفظ سوره کافرون ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس هجدهم
ادامه حفظ سوره کافرون ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس نوزدهم
حفظ سوره ناس ، روخوانی کلمه های قرآنی	درس بیستم
روخوانی سوره ناس	درس بیست و یکم
روخوانی سوره عصر	درس بیست و دوم
روخوانی سوره حمد	درس بیست و سوم
آشنایی با معنای قرآن	درس بیست و چهارم

بسم الله الرحمن الرحيم

برای آشنایی ، آموزش و انس هر چه بیشتر کودکان و نوجوانان با قرآن کریم ، مجموعه کتابهای آموزش قرآن تدوین شده است . این کتابها بر اساس نکات زیر تنظیم شده و شیوه نویسی را در آموزش قرآن ارائه می نماید .

۱- سیر مطالب از ساده به مشکل است .

۲- با آوردن داستان ، سرود ، تصاویر زیبا ، استفاده از نوار و طرح درس مناسب ، آموزش جذاب و دلپذیر می باشد .

۳- از معلومات قرآن آموزان استفاده شده و آنچه در دیگر کتابهای درسی می آموزند ، تکرار نمی شود . مثلا از آموزش حروف و حرکات در سواد آموزی فارسی ، برای آموزش روخوانی قرآن استفاده شده است .

۴- مهارتهای عملی بیش از مهارتهای نظری مورد تأکید قرار گرفته است .

۵- اصول کلی آموزش ، اصول زبان آموزی و اصول خاص آموزش قرآن لحاظ شده است ، مانند بهره گیری از مهارتهای سمعی و استفاده از نوارهای آموزشی قرآن ، بهینه کردن مهارتهای بصری و استفاده از رسم الخط ساده

و آموزشی ، الگوگیری و تقلید از نوارهای آموزشی قرائت ، تکرار و استمرار در آموزش ، حفظ نسبی و فهم و درك نسبی آیات شریفه قرآن .

۶- نوآموزان در این روش تمام مهارتهای قرائت را (روخوانی

روانخوانی ، صحت قرائت ، تجوید ، ترتیل ، وقف و ابتدا و صوت و لحن)

به صورت ترکیب شده از طریق الگوگیری و حفظ ، به نسبت خوبی

می آموزند .

-۴-

۷- همراه آموزش قرائت و حفظ ، ترجمه و مفاهیم قرآن نیز مورد توجه قرار گرفته و مجموعه این مطالب در طرح جامعی لحاظ شده است . اینک شرح و توضیح این آموزش در دو بخش «طرح کلی آموزش دروس» و «طرح آموزش هر درس» ارائه می شود .

طرح کلی آموزش دروس

کتاب آموزش قرآن (۱) برای دانش آموزان پایه اول ابتدایی طراحی

و تدوین شده است . این کتاب شامل ۲۴ درس می باشد که به سه بخش تقسیم می شود و هر بخش برای یک ثلث از سال تحصیلی است .

بخش اول شامل ۱۱ درس می باشد که تا پایان ثلث اول تدریس می شود . نوآموزان در این ۱۱ درس پنج سوره توحید ، عصر ، کوثر ، نصر و فلق را به کمک نوار ترتیل آموزشی و از طریق استماع و تکرار آموخته و حفظ می کنند . هم چنین به کمک تصاویر با هفت داستان و دو سرود که هر کدام دارای پیامی است ، با برخی از آداب قرائت و مفاهیم قرآن آشنا می شوند .

بخش دوم شامل ۹ درس است که تا پایان ثلث دوم تدریس می شود . نوآموزان در این دروس نیز ، پنج سوره حمد ، فیل ، تَبَّت ، کافرون و ناس را

مانند سوره های قبلی می آموزند . در این دروس نوآموزان به کمک حروف

و صداهایی که در فارسی آموخته اند ، با روخوانی برخی کلمات و عباراتِ سوره هایی که حفظ کرده اند ، آشنا می شوند .

-۵-

بخش سوم شامل ۴ درس است که بعد از تعطیلات عید تدریس می شود . نوآموزان در این ۴ درس ، روخوانی سه سوره ناس ، عصر و حمد را به طور کامل می آموزند و با معنای سه آیه اول سوره حمد آشنا می شوند ، سپس همه دروس یادآوری و دوره می شود .

اینک پیش از بیان طرح آموزش هر درس ، روش و نکات عمومی آموزش دروس توضیح داده می شود .

۱- آموزش یا پرسش هر جمله از يك سوره ، هر روز در آغاز زنگ اول به مدت ۱۰ دقیقه به کمک يك نوار آموزشی انجام می شود . در این نوار آیات هر سوره به صورت هر جمله سه بار و سپس يك جا به شکل ترتیل آموزشی خوانده شده است . هر جمله در يك روز آموزش داده شده و روز بعد پرسش می شود . البته در شروع آموزش ، ممکن است برای یادگیری يك جمله بیش از يك روز وقت لازم باشد . این امر در آغاز آموزش طبیعی است ولی به مرور نوآموزان آمادگی بیشتری پیدا کرده و آموزش سریعتر انجام می شود . بدیهی است برای آموزش و پرسش جمله های مشکل باید روزهای بیشتری در نظر گرفته شود .

۲- نوآموزان هر جمله را ابتدا از نوار ترتیل می شنوند و بار دوم با نوار زمزمه می کنند و بار سوم هم صدا با نوار ، بلند می خوانند . جمله آموزش داده

شده ، در روز بعد ابتدا به صورت دسته جمعی سپس به صورت انفرادی

پرسش می شود و اشکالات هر نوآموز برطرف می گردد . آن گاه همراه جمله های قبلی

-۶-

سوره ، دوباره جمع خوانی می شود . این کار به صورت يك روز آموزش و يك روز پرسش ، ادامه پیدا می کند تا آموزش و حفظ سوره کامل شود .

۳- پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ابتدا سوره به صورت جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از همه نوآموزان پرسش شده و اشکالات هر يك بر طرف می شود .

۴- در هنگام پرسش باید سعی شود ابتدا افراد قویتر و داوطلب و سپس افراد ضعیف تر و خجالتی پاسخ دهند .

شایسته است نوآموزانی که می توانند سوره را به خوبی مانند نوار بخوانند به نحو مناسبی تشویق شده و نیز با آنهایی که هنوز سوره را خوب یاد نگرفته اند بیشتر تمرین شود .

۵ - این کتاب بر اساس کتاب فارسی پایه اول ابتدایی تنظیم شده است

از این رو باید هماهنگ با کتاب فارسی تدریس شود تا از حروف و صداهایی که نوآموزان در فارسی می آموزند ، برای خواندن کلمات و عبارات قرآن نیز بهره گرفته شود . مثلا ابتدا تشدید در کتاب فارسی آموزش داده می شود ، سپس بر اساس آموخته های فارسی ، تشدید در کلمات قرآنی ، یادآوری و تمرین می گردد . از این رو آموزش روخوانی کلمات و عبارات قرآن از درس ۱۲ هماهنگ با یادگیری صامت ها و مصوت های آن کلمات در کتاب فارسی ، آغاز می شود .

۶- همان گونه که در آموزش فارسی ، ابتدا از خط ساده و آموزشی خاصی

-۷-

استفاده می شود سپس این خط به حروفچینی معمولی تبدیل می گردد و آن گاه از

پایه دوم به بعد خط تحریری (نستعلیق) آموزش داده می شود . در رسم الخط کلمات و عبارات قرآنی این کتاب نیز از نزدیک ترین رسم الخط به کتابت فارسی استفاده شده است . این امر یادگیری قرآن را برای نوآموزان آسان می کند . از این رو فقط اعراب ضروری کلمات گذاشته شده و از علائم متنوع سلیقه ای و تزیینی که در رسم الخط های مختلف قرآن به کار می رود پرهیز شده است . در زمان مناسب ، قرآن آموزان به تدریج با رسم الخط های متداول نیز آشنا خواهند شد .

۷- قرآن آموزان قواعد قرائت را بدون نیاز به بیان مبانی نظری آنها ، از طریق الگوگیری از نوار و حفظ آیات به طور عملی و کاربردی می آموزند . تنها سه نکته مربوط به ویژگی رسم الخط قرآن که عبارت است از الف کوچک

تاء گرد و حروف ناخوانا ، به شکل ساده در کتاب آمده است که باید به

شیوه آموزش حروف و صداها ی فارسی و بدون توضیح اضافی تدریس شود . شایان ذکر است که حروف ناخوانا به صورت تو خالی نوشته شده است . باید به نوآموزان آموخت که در مواردی که با فلش مشخص شده است ، صدای قبل از حروف تو خالی را به حروف بعد از آنها بچسبانند .

اینک پیش از بیان طرح آموزش هر درس ، خلاصه مطالب دروس در سه جدول ارائه می شود . هر جدول مخصوص یک بخش کتاب و برای یک تلت سال تحصیلی است و بیانگر عنوان ، محتوا و اهداف آموزشی هر درس می باشد.

-۸-

بخش اول :

- درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
- ۱ احترام به قرآن ۱- چگونگی برگزاری مراسم ۱- چگونگی احترام به قرآن و توجه به
- آغاز درس قرآن اهمیت آغاز کارها با قرآن
- ۲- داستان احترام به قرآن ۲- ساکت بودن به هنگام شنیدن قرآن و با دقت به آن گوش دادن
- ۲ آداب خواندن ۱- خواندن چند سوره از حفظ ۱- پاکیزه و مؤدب بودن هنگام خواندن
- قرآن توسط افراد داوطلب قرآن
- ۲- توضیح مفاهیم مربوط به ۲- تمیز و پاکیزه نگه داشتن قرآن
- تصاویر درس ۳- تشویق نوآموزان به فراگیری قرآن
- ۳ حفظ سوره ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- آموزش خواندن قرآن به وسیله حفظ
- توحید توحید سوره توحید
- ۲- توضیح مفاهیم مربوط به ۲- مؤدب نشستن هنگام شنیدن و تصاویر درس خواندن قرآن
- ۴ حفظ سوره عصر ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله
- عصر حفظ سوره عصر
- پاداش خواندن ۲- داستان مسابقه قرآن ۲- تشویق نوآموزان به یادگیری قرآن

قرآن ۳- بیان این نکته که خداوند کسانی را که قرآن می خوانند ، دوست دارد .

-۹-

درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
۵ تمرین سوره های ۱- جمع خوانی دو سوره ۱- حفظ کامل و صحیح دو سوره

توحید و عصر توحید و عصر توحید و عصر
قرآن چه کتابی ۲- داستان آغاز سال نو با ۲- آموختن گفتن «بسم الله الرحمن

الرحمن است ؟ قرآن الرحیم» در آغاز کارها و شروع کردن کارهای مهم با خواندن قرآن

۶ حفظ سوره کوثر ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله

کوثر حفظ سوره کوثر

قرآن هدیه آسمانی ۲- شعر باغ قرآن ۲- حفظ شعر باغ قرآن است . ۳- درك این معناکه قرآن سخن خداوند است

۷ تمرین حفظ ۱- جمع خوانی سوره های ۱- حفظ کامل و صحیح سه سوره توحید

سوره های توحید ، عصر و کوثر عصر و کوثر
عصر و کوثر ۲- داستان راستگویی ۲- توجه به این که خداوند به راستگویان

راستگویی پاداش نیکو می دهد.

۸ حفظ سوره نصر ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله

احترام و نیکی نصر حفظ سوره نصر
 به پدر و مادر ۲- داستان نیکی به پدر ۲- آشنایی با پیام خداوند در
 قرآن درباره
 و مادر احترام و نیکی به پدر و مادر
 ۹ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش سوره نصر ۱- حفظ کامل سوره
 نصر
 نصر ۲- داستان نیکوکاری ۲- توجه به این نکته که خداوند نیکوکاران
 نیکوکاری را دوست دارد.
 -۱۰-

درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
 ۱۰ حفظ سوره فلق ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن
 قرآن به وسیله
 پاکیزگی فلق حفظ سوره فلق
 ۲- شعر پاکیزگی ۲- حفظ شعر و توجه به مفاهیم آن
 ۳- توجه به این که خداوند آب را برای
 پاکیزگی قرار داده است .
 ۴- پاکیزگی نشانه ایمان است .
 ۱۱ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش سوره ۱- حفظ کامل سوره فلق
 فلق فلق ۲- آموختن سلام کردن به عنوان بهترین
 ۲- داستان سلام ادب

بخش دوم :

درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
 ۱۲ حفظ سوره حمد ۱- آموزش سوره حمد ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن
 به وسیله
 حفظ سوره حمد

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های ساده ۲- توانایی روخوانی کلمات قرآن به کمک

های قرآنی قرآنی سواد فارسی

۳- توجه به مفهوم جمله « خدا ما را

دوست دارد و هر چه داریم از اوست.»

۱۳ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره

حمد

حمد سوره حمد ۲- توانایی روخوانی کلمات قرآن به

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های قرآنی کمک سواد فارسی

های قرآنی

-۱۱-

درس عنوان محتوا اهداف آموزشی

۱۴ حفظ سوره فیل ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن

قرآن به وسیله

فیل حفظ سوره فیل

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های قرآنی ۲- توانایی و خوانی کلمات

قرآن به کمکهای قرآنی سواد فارسی

۳- توانایی خواندن کلماتی که دارای

الف کوچک است مانند : إله و الله

۱۵ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره فیل

فیل سوره فیل ۲- توانایی روخوانی کلمات قرآن به

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های قرآنی کمک سواد فارسی

های قرآنی ۳- تقویت روخوانی کلماتی که دارای

الف کوچک است.

۱۶ حفظ سوره تبت ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله
سوره تبت حفظ سوره تبت
روخوانی عبارات ۲- روخوانی عبارات قرآن ۲- توانایی روخوانی عبارات قرآنی
قرآن ۳- آشنایی باحروف ناخوانا که به صورت تو خالی نوشته شده است.
۴- آموزش نحوه اتصال حروف قبل از ناخوانا به بعد از آنها.
-۱۲-

درس	عنوان	محتوا	اهداف آموزشی
۱۷	ادامه حفظ سوره تبت	۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره تبت	
	تبت	۲- توانایی روخوانی عبارات قرآن	
	روخوانی عبارات ۲- اتصال حروف	۲- روخوانی عبارات قرآن ۳- تمرین و تسلط بر نحوه	
	قرآن	قبل از ناخوانا به بعد از آنها.	
۱۸	حفظ سوره کافرون	۱- آموزش و تمرین حفظ ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله	
	کافرون	سوره کافرون حفظ سوره کافرون	
	روخوانی عبارات ۲- عبارات قرآن	۲- روخوانی عبارات قرآن ۲- توانایی روخوانی	
	عبارات قرآن		

- قرآن ۳- توضیح مطلب مربوط به تصویر درس
 ۱۹ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره
 کافرون
 کافرون سوره کافرون ۲- توانایی روخوانی عبارات قرآن
 روخوانی عبارات ۲- روخوانی عبارات قرآن
 قرآن
 ۲۰ حفظ سوره ناس ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن
 قرآن به وسیله
 روخوانی عبارات ناس حفظ سوره ناس
 قرآن ۲- روخوانی عبارات قرآن ۲- توانایی روخوانی عبارات قرآن
 ۳- یادآوری ده سوره حفظ ۳- یادآوری سوره های حفظ شده و رفع
 شده اشکالات نوآموزان
 -۱۳-

بخش سوم :

- درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
 ۲۱ روخوانی سوره ۱- یادآوری ده سوره حفظ ۱- استحکام حفظ ده سوره
 آموزش داده
 ناس شده شده .
 ۲- روخوانی سوره ناس ۲- توانایی روخوانی کامل سوره ناس
 ۳- تشخیص هر کلمه از روی خط
 ۴- آموزش شکل تاء گرد (ة = ت)
 ۲۲ روخوانی سوره روخوانی سوره عصر ۱- توانایی روخوانی کامل

سوره عصر

عصر ۲- تشخیص هر کلمه از روی خط

۲۳ روخوانی سوره روخوانی سوره حمد ۱- توانایی روخوانی کامل

سوره حمد

حمد ۲- تشخیص هر کلمه از روی خط

۲۴ آشنایی با معنای متن و ترجمه سه آیه اول آشنایی با معنای سه

آیه اول سوره

قرآن سوره حمد مبارکه حمد

-۱۴-

طرح آموزش هر درس

درس اول : احترام به قرآن

پیام درس : هنگام تلاوت قرآن سکوت می کنیم و با دقت به آیات قرآن

گوش می دهیم .

طرح درس : درس اول همراه مراسمی آغاز می شود . ابتدا تعدادی از

دانش آموزان به عنوان حاملان قرآن به همراه مدیر یا معاون مدرسه ، در

حالی که قرآنی را داخل سینی ، روی پارچه ای خوشرنگ و یا پرچم ایران

گذاشته اند وارد کلاس می شوند . بهتر است در صورت امکان این دانش

آموزان لباس یکدست و یا نزدیک به هم بپوشند . پس از ورود قرآن به کلاس

همه به احترام قرآن بلند شده و سپس دعوت به نشستن می شوند . همزمان با

ورود قرآن به کلاس ، نوار قرآن از ضبط صوت پخش می شود و در

صورت امکان کلاس با عود یا گلاب معطر می گردد . سپس چند آیه یا یک

سوره كوچك ، توسط یکی از نوآموزان که توانایی تلاوت قرآن را دارد خوانده می شود . در صورت نبودن قاری مناسب می توان برای این قسمت از برنامه از دانش آموزان پایه های بالاتر استفاده کرد .

پس از تلاوت قرآن ، آموزگار از نوآموزان سؤال می کند چه کسانی می توانند قرآن بخوانند و چه سوره هائی را حفظ هستند ، بعد از شناسایی این نوآموزان ، از تعدادی از آنان می خواهیم تا چند آیه یا يك سوره را تلاوت کنند و با ذکر صلوات ، آنها را تشویق می کنیم . این کار برای تشویق و ترغیب نوآموزان به فراگیری قرآن بسیار موثر است .

-۱۵-

مراسم آغاز درس قرآن باید هر چه باشکوهتر برگزار شود . در این مراسم می توان از سرودهای قرآنی نیز بهره جست . مناسب است در پایان مراسم ، کام بچه ها را نیز با شیرینی ، شیرین کرد . در ادامه درس ، آموزگار محترم توجه نوآموزان را به تصاویر درس اول

جلب می کند و بعد داستان درس یعنی « احترام به قرآن » را برای آنها تعریف می کند .

آموزگاران محترم باید داستان زیر را قبلاً بخوانند سپس به کمک تصاویر کتاب به شیوه مناسب برای نوآموزان تعریف کنند .

احترام به قرآن

آن روز صبح ، زینب فکر کرد که پیش از مادر از خواب بیدار شده است ولی وقتی مادر را در حال خواندن نماز دید ، تعجب کرد و همان طور روی تشك نشست . مادر وقتی نمازش تمام شد ، به او گفت : دخترم ! چرا به این

زودی بیدار شده ای ؟

زینب پرسید : مادر ، چرا صبح نمی شود ؟

مادر لبخندی زد و گفت : ای وای ! راستی امروز اولین روز مدرسه تو است . بعد مادر به یاد آورد که دیشب زینب کفش هایش را آماده کرد و در جاکفشی گذاشت ، دفتر و مدادهایش را داخل کیف قشنگش جا داد و زودتر از همیشه خوابید .

مادر ، زینب را بوسید و گفت : پس بلند شو دست و صورتت را بشوی

تا

-۱۶-

صبحانه را حاضر کنم . ساعت نزدیک هفت بود که مادر سفره را جمع کرد . زینب کیف به دست ، در انتظار مادر ، پشت در ایستاده بود . مادر با یک سینی که داخل آن یک قرآن بود ، به سوی زینب آمد . زینب کیفش را روی زمین گذاشت و با دو دست قرآن را برداشت و با احترام بوسید ، سپس قرآن را به مادر داد . مادر قرآن را بالا برد و گفت : بیا از زیر قرآن رد شو . زینب از زیر قرآن رد شد ، کیفش را برداشت و از خانه بیرون آمد .

زینب همراه مادر به مدرسه رسید . داخل مدرسه شلوغ بود . دانش آموزان همه در یک صف ایستاده بودند ولی هنوز مراسم صبحگاهی شروع نشده بود . زینب به دختری که کنارش ایستاده بود ، نگاه کرد و پس از سلام به او گفت : اسمت چیست ؟

دختر لبخندی زد و گفت : اسم من سمیه است ، اسم تو چیست ؟

زینب اسمش را گفت و از این که دوستی پیدا کرده بود خوشحال شد .

ناظم مدرسه از پشت بلندگو گفت : عزیزان من ساکت باشید می خواهیم با تلاوت قرآن مجید ، اولین روز مدرسه را آغاز کنیم .

صدای زیبایی قرآن در حیاط مدرسه پیچید . زینب آرام ایستاده بود و به

صدای قرآن گوش می داد . دختری که جلوتر از او ایستاده بود چند بار به عقب برگشت ، به اطرافش نگاه کرد و به زینب گفت : تو قدت کوتاه تر است بیاجلوی من . زینب با دست اشاره کرد که ساکت باش . دلش می خواست به او

بگوید که حرف نزنند اما دختر متوجه نشد . سمیه انگشتش را روی بینی اش گذاشت و به آن دختر گفت : هیس !

-۱۷-

خانم مدیر روی سکوی مدرسه ایستاده بود و به آنها نگاه می کرد . وقتی خواندن قرآن تمام شد بچه ها با صدای بلند صلوات فرستادند . خانم مدیر پشت بلندگو ایستاد و با خوش آمدگویی و تبریک سال جدید به بچه ها گفت : عزیزان

من ! موقع شنیدن آیات قرآن ، نباید حرف بزنید . خداوند کسانی را که به قرآن احترام می گذارند ، دوست دارد .

دختری که موقع خواندن قرآن حرف زده بود ، سرش را پایین گرفته و از کار خود ناراحت بود .

به هنگام ظهر ، مادر ، پشت در مدرسه ، منتظر زینب بود . زینب از مدرسه بیرون آمد . وقتی مادرش را دید به او سلام کرد . مادر او را بوسید و گفت : دخترم اولین روز مدرسه چه طور بود ؟

زینب با خوشحالی گفت : خیلی خوش گذشت ! من يك دوست پیدا کردم ، اسمش سمیه است . مادر گفت : آفرین دخترم ! روزهای بعد هم می توانی دوستان دیگری پیدا کنی . داستان از آقای ابراهیم حسن بیگی

درباره مفهوم داستان چند سؤال از نو آموزان می شود ، سپس پاسخ آنها را

جمع بندی و تصحیح کرده و توجه آنها را به پیام درس جلب می نمایم . پیام

درس یعنی «سکوت هنگام تلاوت قرآن و گوش دادن با دقت به آیات قرآن» برای نوآموزان توضیح داده می شود .

در صورتی که يك جلسه برای اجرای مراسم و بیان داستان و توضیح تصاویر کافی نباشد ، می توان در يك جلسه مراسم را اجرا کرد و در جلسه دیگر داستان را توضیح داد .

-۱۸-

درس دوم : آداب خواندن قرآن

پیام درس : همیشه قرآن را پاکیزه نگه می داریم و هنگام خواندن قرآن مؤدب و پاکیزه هستیم .

طرح درس : با تلاوت آیاتی از قرآن توسط یکی از نوآموزان یا پخش قرآن از نوار ، درس شروع می شود . از تعداد دیگری از نوآموزان که سوره هایی از قرآن را حفظ هستند می خواهیم که هر کدام ، سوره ای را بخوانند ، سپس از آنها می پرسیم چگونه قرآن را یاد گرفته اند ، چند سوره حفظ هستند ، چه کسی به آنها قرآن یاد داده است و . . . بعد با ذکر صلوات آنها را تشویق می کنیم . با این کار نوآموزان به خواندن و حفظ قرآن تشویق می شوند و برای حفظ سوره ها که از درس سوم آغاز می گردد ، زمینه مناسبی آماده می شود .

قبل از آغاز درس جدید، پیام درس قبل با پرسش و پاسخ یادآوری می شود.

در آغاز درس جدید از نوآموزان می پرسیم وقتی به مهمانی می روید چه لباسی می پوشید ، آیا دست و صورتتان را تمیز می شوید ، چرا مرتب و پاکیزه به مهمانی می رویم و . . . از پاسخ آنها نتیجه می گیریم که « برای احترام به دیگران سعی می کنیم پاکیزه و مرتب باشیم » .

تصاویر درس را به نوآموزان نشان می دهیم . در مورد تصویر شماره يك از آنها سؤال می کنیم این کودک چرا دست و صورت خود را می شوید و در مورد تصویر شماره دو و سه از آنها می پرسیم که این بچه چه کاری

انجام می دهد؟ سپس پاسخ نوآموزان را تصحیح و به مفاهیم زیر هدایت می کنیم :

- مفهوم تصویر يك : هنگام خواندن قرآن پاکیزه هستیم .
- مفهوم تصویر دو : هنگام خواندن قرآن مؤدب می نشینیم .
- مفهوم تصویر سه : همیشه قرآن را تمیز و پاکیزه نگه می داریم .

-۱۹-

درس سوم : حفظ سوره توحید ، آداب تلاوت قرآن
پیام درس : وقتی که قرآن خوانده می شود مؤدب می نشینیم و با دقت

به آیات قرآن گوش می دهیم .

طرح درس : ابتدا يك نوآموز سوره ای از قرآن را از حفظ است می خواند. سپس مطالب و پیام درس قبل یادآوری می شود .

با نشان دادن تصویر درس ، از نوآموزان می پرسیم : این بچه ها چه کاری انجام می دهند؟ بعد پاسخهای آنان را تصحیح نموده به سوی این نکات هدایت می کنیم که بچه ها در مقابل قرآن مؤدب نشسته اند ، به آیات قرآن که از ضبط صوت پخش می شود گوش می دهند و می خواهند قرآن را خوب یاد بگیرند . در توضیح تصویر نظر نوآموزان را به وضع ظاهری ، پاکیزگی و نحوه نشستن بچه ها در هنگام خواندن قرآن جلب می کنیم ، سپس به آنها می گوییم : بچه ها ما هم می خواهیم قرآن را خیلی خوب یاد بگیریم . آن گاه بر اساس طرح کلی آموزش دروس ، شیوه حفظ سوره های قرآن را برای آنها توضیح می دهیم .

برای آموزش و حفظ سوره توحید ، ضمن استفاده از نوار ترتیل و رعایت طرح کلی آموزش دروس ، به نکات زیر توجه شود :

۱- سوره توحید با احتساب « بسم الله الرحمن الرحيم » پنج آیه دارد . هر

آیه با استفاده از نوار ، جمع خوانی و تکرار ، در یک روز آموزش داده شده و در

روز بعد به صورت دسته جمعی و انفرادی پرسش و رفع اشکال می شود .

۲- قبل از آموزش جمله جدید ، نوآموزان جمله های قبل را باید

جمع خوانی و مرور کنند . به این ترتیب نوآموزان می توانند به راحتی آیات

-۲۰-

سوره و در نهایت کل سوره را مانند نوار حفظ شوند .

۳- در آموزش آیه « بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ » باید دقت شود که

نوآموزان صدای «ه» در کلمه «الله» را به حرف «ر» در کلمه «الرَّحْمٰن»

و نیز «ن» را به «ر» در کلمه «الرَّحِیْمِ» بچسبانند و «ر» را در هر دو

کلمه با تشدید بخوانند. از این رو در آغاز آموزش ، کشیدن حرف «ر» در

یادگیری آنها مؤثر است .

۴- در آموزش آیه « اَللّٰهُ الصَّمَدُ » نیز نوآموزان باید صدای «ه» در

کلمه « اَللّٰهُ » را به « صاد » در کلمه « الصَّمَدُ » بچسبانند و « صاد » را با

تشدید بخوانند .

۵ - بعضی از نوآموزان آیه « لَمْ یَلِدْ وَّ لَمْ یُولَدْ » را به صورت « یَم یَلِدْ »

می خوانند . باید آموزگار محترم این کلمه را برای این افراد ، مثل آموزش

حروف فارسی ، بخش و صدا کشی کند تا تلفظ درست را بیاموزند . موارد

دیگر اشتباه نیز به همین شیوه اصلاح می گردد ، مانند « کُفُوًا » که گاه « کُفُفًا

» تلفظ می شود .

۶- ادغام «ن» در « یَکُنْ لَهُ » را نوآموزان خود به خود از طریق

استماع نوار و تقلید از آن ، به طور صحیح فرا می گیرند . از این رو تدریس

و توضیح خاصی لازم نیست ، زیرا هنوز کتابت برای نوآموزان مطرح نمی باشد .

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا همه سوره را به صورت جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را برطرف می کنیم . پیام درس نیز با پرسش و پاسخ یاد آوری می شود .

نوآموزانی که می توانند سوره را به خوبی مانند نوار بخوانند به نحو مناسب مورد تشویق قرار می گیرند و با نوآموزانی که هنوز سوره را خوب یاد نگرفته اند ، باید بیشتر تمرین شود .

-۲۱-

درس چهارم : حفظ سوره عصر ، پاداش خواندن قرآن
پیام درس : خداوند افرادی را که قرآن می خوانند ، دوست دارد .
طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره توحید ، درس آغاز می گردد و سپس پیام درس گذشته یادآوری می شود ، سپس درس جدید با بیان داستان زیر و نشان دادن تصاویر مربوط به آن تدریس می شود .

مسابقه قرآن

رضا کلاس اول دبستان بود . يك روز آقای معلم پس از پایان درس فارسی گفت : بچه ها ! قرار است در مدرسه مسابقه قرآن برگزار شود . همه می توانید در این مسابقه شرکت کنید . سر و صدای بچه ها بلند شد و همه خوشحال شدند . آقای معلم بچه ها را ساکت کرد و گفت : کسانی می توانند در این مسابقه شرکت کنند که حداقل پنج سوره كوچك قرآن را حفظ باشند . شما از

الآن سعی نمایید خودتان را برای این مسابقه آماده کنید .
 رضا وقتی به خانه آمد ، نگران بود که چگونه خود را برای مسابقه قرآن آماده کند . مادرش از او پرسید : عزیزم چه شده است ؟
 رضا گفت : قرار است در مدرسه مسابقه قرآن برگزار شود .
 مادر گفت : خوب ، این که نگرانی ندارد ، تو هم می توانی شرکت کنی .
 رضا گفت : آخر من که پنج سوره قرآن را بلد نیستم .
 مادر گفت : ببین رضا جان مگر تو دو سوره را حفظ نیستی ؟
 رضا فکری کرد و گفت : چرا مادر ، سوره های حمد و توحید .

-۲۲-

مادر لبخندی زد و گفت : آفرین پسرم ! اگر سه سوره دیگر را یاد بگیری می توانی در مسابقه شرکت کنی ، بیا از همین امشب شروع کن ، من هم به تو کمک می کنم .

شب ، بعد از شام ، رضا نزد مادر رفت و گفت : من آماده ام .
 مادر گفت : امشب با هم سوره عصر را شروع می کنیم . حالا من هرچه می خوانم تو هم تکرار کن .

مادر آیه اول سوره را چند بار خواند . رضا خوب گوش کرد و آن آیه را مانند مادرش تکرار کرد و پس از حفظ آیه گفت : خوب ، این آیه را یاد گرفتم .

بعد خواند « بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ ، وَ الْعَصْرِ » .
 مادر گفت : آفرین پسرم ! ببین چقدر آسان است . حالا آیه دوم را با هم می خوانیم . آیه دوم کمی طولانی تر بود . رضا با تکرار بیشتر توانست این آیه را نیز یاد بگیرد . مادر فکر کرد که چگونه آیه سوم را که بلندتر است به او یاد بدهد می ترسید رضا خسته شود .

مادر گفت : کمی استراحت می کنیم و بعد آیه سوم را که آخرین آیه است یاد می گیریم .

رضا خوشحال شد چون فقط يك آیه دیگر مانده بود تا سومین سوره قرآن را حفظ کند . ولی کم کم خوابش گرفت و نتوانست آن شب ، آیه سوم را به طور کامل یاد بگیرد .

مادر گفت : رضا جان ! بقیه آیه را فردا حفظ می کنیم . بعد رضا را

بوسید

-۲۳-

و گفت : امشب خدا تو را بیشتر از روزهای دیگر دوست دارد ، چون تو امشب قرآن خواندی .

رضا گفت : من که هنوز سوره را کامل یاد نگرفته ام .

مادر گفت : همین که امشب دو آیه از قرآن را یاد گرفتی بسیار خوب

است . خداوند کسانی را که قرآن می خوانند دوست دارد .

فردا وقتی رضا مشق هایش را نوشت ، به مادر گفت : مادر جان ! می آیی قرآن بخوانیم . مادر با این که کار داشت ، قبول کرد . خوشحال بود که می دید پسرش به خواندن و حفظ قرآن علاقه دارد . آن روز رضا توانست آیه سوم سوره عصر را نیز حفظ کند . مادر می خواست به آشپزخانه برود ، رضا گفت : من می خواهم سوره چهارم را هم حفظ کنم .

مادر گفت : عزیزم ! من الان کار دارم ، باشد يك وقت دیگر . رضا کمی ناراحت شد . مادر نمی دانست چه کند . ناگهان فکری به نظرش رسید و گفت :

رضا جان امروز می رویم و يك نوار قرآن می خریم ، بعد از این تو

می توانی آیه ها را به کمک نوار حفظ کنی .

رضا خوشحال شد و گفت : چه خوب ! دیگر وقت شما را نمی گیرم .
مادر نیز خوشحال شد و گفت : خدایا شکر ، ببین چه پسر گلی دارم !
می خواهد قاری قرآن شود ، يك قاری بزرگ . از آن پس این حرفِ مادر فکر
رضا را مشغول کرده بود ، او دوست داشت يك قاری بزرگ شود و همه
قرآن را حفظ کند و معنای آیات آن را بفهمد .

مادر طرز کار ضبط صوت را به او یاد داد . هر روز رضا نوار قرآن
را داخل

-۲۴-

ضبط صوت قرار می داد و آن را روشن می کرد . ضبط صوت
می خواند و او تکرار می کرد . هر آیه را چند بار تکرار می کرد تا خوب
حفظ شود .

پس از مدتی رضا توانست ۱۰ سوره را حفظ کند . او فکر می کرد تنها
خود اوست که در این مدت ۱۰ سوره را حفظ کرده است ، ولی در روز
مسابقه متوجه شد که دو نفر دیگر نیز به همین اندازه سوره حفظ کرده اند و
دانش آموز دیگری می توانست ۲۰ سوره را از حفظ بخواند .

بالاخره روز مسابقه فرا رسید . نماز خانه مدرسه با همکاری دانش
آموزان و معلمان بسیار زیبا تزئین گشته و برای مسابقه دهندگان جایگاه
خاصی آماده شده بود . آن روز مسابقه قرآن با حضور همه دانش آموزان ،
والدین آنها و معلمان ، با شکوه خاصی برگزار شد .

رضا یکی از سه نفری بود که در این مسابقه برنده شد . وقتی اسم رضا
را

خواندند او از کنار مادرش بلند شد ، جلو رفت و جایزه اش را از دست آقای
مدیر گرفت . همه برای سلامتی او صلوات فرستادند .

مادر او را بوسید و گفت: رضا جان! کار بسیار خوبی انجام داده ای، بدان که خدا تو را خیلی دوست دارد.

رضا خیلی خوشحال شده بود، به مادر گفت: من هر روز قرآن می خوانم تا وقتی بزرگ شدم، همه قرآن را حفظ کنم و بفهمم، آن وقت خدا چقدر مرا دوست دارد!

مادر دستی بر سر رضا کشید و گفت: يك عالمه! داستان از آقای ابراهیم حسن بیگی

-۲۵-

پس از پایان داستان، از نوآموزان سؤالهایی را در مورد مطالب و نکات مهم داستان می پرسیم، مانند:

- ۱ - آقای معلم پس از درس فارسی چه خبری را به بچه ها داد؟
- ۲ - چرا وقتی رضا به خانه آمد، نگران بود؟
- ۳ - رضا دو آیه اول سوره عصر را چگونه حفظ کرد؟
- ۴ - مادر رضا، برای حفظ قرآن، چه پیشنهادی به او کرد؟
- ۵ - رضا چگونه دو سوره دیگر قرآن را حفظ کرد؟
- ۶ - چرا رضا در مسابقه قرآن جایزه گرفت؟
- ۷ - رضا می خواست وقتی بزرگ می شود چه چیزهایی از قرآن را بلد

باشد؟

پس از پرسش و پاسخ، توجه نوآموزان را به پیام درس جلب می کنیم که

:

خداوند کسانی را که قرآن می خوانند دوست دارد .
در ادامه درس به نوآموزان می گوئیم ما هم امروز می خواهیم مثل رضا
سوره عصر را حفظ کنیم .
برای آموزش و حفظ سوره عصر ضمن استفاده از نوار ترتیل و رعایت

-۲۶-

طرح کلی آموزش دروس ، به نکات زیر توجه شود :
۱- نوآموزان آیه « بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ » را قبلاً یاد گرفته اند . شش
جمله بعدی که هر کدام در يك روز آموزش داده شده و در روز بعد پرسش
می شود عبارت است از :

وَالْعَصْرِ
وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ وَ تَوَاصَوْا بِالْحَقِّ وَ تَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ
۲- هر روز قبل از آموزش جمله جدید ، جمله های قبلی جمع خوانی و
مرور می شود .

۳- در حفظ جمله « وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ » باید چسباندن صدای

« اَ » به « ص » خوب آموزش داده شود تا نوآموزان « صاد » را با تشدید
بخوانند .

۴- بیان فتحه « صاد » و تلفظ « واو » در کلمه « تَوَاصَوْا » با دقت و
تأکید بیشتری آموزش داده شود .

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت
جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر

یک را بر طرف می‌کنیم .

نوآموزانی که سوره را مانند نوار خوب از حفظ شده‌اند ، تشویق می‌شوند و با نوآموزانی که هنوز سوره را خوب یاد نگرفته‌اند ، به نحو مناسب بیشتر تمرین می‌شود .

-۲۷-

درس پنجم : یادآوری و تمرین سوره‌های توحید و عصر

قرآن چه کتابی است؟

پیام درس : قرآن کتاب خدا و کتاب دینی ما مسلمانان است .

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی و تکرار سوره توحید و عصر ، درس آغاز می‌گردد و پیام درس قبل یادآوری می‌شود ، سپس داستان زیر را با نشان دادن تصاویر مربوط به آن تعریف می‌کنیم .

آغاز سال نو با قرآن

دو سه ساعت تا تحویل سال نو باقی مانده بود . مهدی ، بابا و مادر بزرگ در اتا بودند . مادر در آخرین ساعت های سال هم مشغول کار بود . او تند تند از آشپزخانه به اتاها می‌رفت و برمی‌گشت تا هر چه زودتر کارهایش را تمام کند . بالاخره کارها تمام شد و مادر هم کنار بقیه در اتا نشست . حالا همه دور هم جمع بودند ، به جز مرضیه که در حیاط ، کنار حوض مشغول عوض کردن آب تنگ ماهی ها بود .

مادر کنار پنجره آمد و صدا زد : مرضیه جان زود باش ! مرضیه تنگ

را

آب خنك و تازه پُر کرد و به اتا آمد . ماهی های قرمز و کوچولو توی تُنگِ آب

بازی می کردند . مادر وسط اتا سفره تمیزی پهن کرده بود . توی سفره پر از چیزهای زیبا و رنگارنگ بود . مرضیه تُنگِ ماهی را توی سفره گذاشت و گفت : به به چه سفره قشنگی !

-۲۸-

مهدی گفت : ببین چه چیزهای خوبی توی سفره هست !

مرضیه با دقت به سفره نگاه کرد . توی سفره يك ظرف پر از سیب های سرخ بود ، يك بشقاب پر از شیرینی که مادر درست کرده بود ، يك بشقاب

سبزه که دور آن را با روبان قرمز بسته بودند ، يك ساعت كوچك و يك گلدان گل لاله . بالای سفره يك آینه و يك قاب عكس كوچك بود ، عكس امام خمینی و آیه الله خامنه ای رهبر معظم انقلاب . دو شمعدان با شمع های روشن در دو طرف آینه و يك جلد قرآن بزرگ و زیبا در وسط سفره قرار داشت .

مرضیه خندید و گفت : مادر دست شما درد نکند . چه سفره قشنگی

چیده اید !

همه با هم مشغول گفتگو بودند تا بالاخره صدای توپ سال نو از رادیو شنیده شد و سال جدید آغاز گردید .

مهدی و مرضیه بلند شدند ، بزرگترها را بوسیدند و عید سال نو را به هم تبریک گفتند . آن وقت پدر ، قرآن را برداشت و باز کرد و با صدای زیبایی يك سوره از قرآن را خواند . سپس همه با هم دعای تحویل سال نو را خواندند و دعا کردند .

مادر بزرگ قرآن را از دست پدر گرفت ، آن را بوسید و از لای آن

دو اسکناس تمیز درآورد و به مرضیه و مهدی عیدی داد . مادر دستهایش را به سوی آسمان گرفت و دعا کرد : ای خدای بزرگ به ما کمک کن که امسال هم مثل سالهای قبل به دستورات قرآن عمل کنیم .

-۲۹-

همه با صدای بلند گفتند : آمین !

سپس مادر از شیرینی های خوشمزه ای که پخته بود ، به همه تعارف کرد .

داستان از خانم نورا حق پرست

بعد از پایان داستان از نوآموزان می پرسیم چرا پدر مهدی و مرضیه سال نو را با خواندن قرآن شروع کرد . سپس به نوآموزان کمک می کنیم تا به این نتیجه برسند که باید همه کارها را با نام و یاد خدای مهربان آغاز کنیم . قرآن سخن خداوند است ، پس چه خوب است سال نو و آغاز هر روز را با نام خدا

و خواندن قرآن شروع کنیم .

خداوند در قرآن کارها و حرفهای خوب را به ما یاد داده است . ما با خواندن قرآن این کارها و حرف های خوب را یاد می گیریم .

در پایان پیام درس را برای نوآموزان توضیح داده و بیان می کنیم :

قرآن کتاب خدا و کتاب دینی ما مسلمانان است .

-۳۰-

درس ششم : حفظ سوره کوثر ، قرآن هدیه آسمانی است .
پیام درس : قرآن سخن خدای مهربان است .
طرح درس : شعر مربوط به درس را می خوانیم و چند بار تکرار می کنیم تا نو آموزان بتوانند با هم بخوانند . در صورت امکان این شعر به صورت سرود دسته جمعی تمرین می شود ، اجرای این شعر در نوار سرود شعرهای کتاب دینی سال سوم ابتدایی آمده است .

باغ قرآن

من آرزو دارم که روزی***مثل پدر ، قرآن بخوانم
در گوشه ای بنشینم آرام***از قصه های آن بخوانم

من خوب می دانم که قرآن***از حرف های آسمان است
هر حرف زیبایی که دارد***حرف خدای مهربان است

قرآن برایم مثل باغی است***باغی پر از گل های خوشبو
باید همیشه دوست باشم***مانند یک پروانه با او

شعر از خانم افسانه شعبان نژاد

-۳۱-

بعد از خواندن شعر ، نظر نوآموزان را به پیام درس که در شعر آمده است جلب می کنیم . برای آموزش و حفظ سوره کوثر ، ضمن رعایت طرح

کلی آموزش و حفظ سوره ها ، باید به نکات زیر توجه شود :

۱- آموزش و پرسش سه آیه سوره کوثر ، در شش روز انجام می شود .

در

صورت نیاز جمله های مشکل را در دو روز آموزش می دهیم .

۲- هر روز قبل از آموزش آیه جدید ، آیات قبلی جمع خوانی و مرور

می شود .

۳- ترکیب کلمه « اعطیناک » کمی مشکل است باید با حوصله و تکرار

بیشتر آموزش داده شود تا نوآموزان آن را صحیح تلفظ کنند .

۴- توجه شود نوآموزان فتحه کاف کلمه « کوثر » را به ضمّه تبدیل نکنند

باید فتحه کاف مانند قرائت نوار به خوبی تلفظ شود .

۵- در تلفظ صحیح « فَصَلَّ لِربِّكَ » دقت شود .

۶- حرف « لام » در « هُوَ الْاَبْتَرُ » به خوبی تلفظ شود .

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت

جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر

يك را برطرف می کنیم . نوآموزانی که سوره را مانند نوار خوب می خوانند

، تشویق می شوند و با نوآموزانی که هنوز سوره را خوب یاد نگرفته اند ، به

نحو مناسب بیشتر تمرین می شود .

-۳۲-

درس هفتم : یادآوری و تمرین سوره های توحید ، عصر و کوثر راستگویی

پیام درس : خداوند به راستگویان پاداش نیکو می دهد .

طرح درس : ابتدا از نوآموزان می خواهیم سوره های توحید ، عصر و کوثر را جمع خوانی کنند ، سپس این سوره ها را به صورت انفرادی از آن نوآموزانی که قبلا به طور صحیح و کامل حفظ نبوده اند ، می پرسیم .

در ادامه درس از نوآموزان سؤال می شود : قرآن چه کتابی است ؟ قرآن سخن کیست؟ ما از قرآن چه چیزهایی یاد می گیریم؟ پس از پاسخ آنها می گوئیم: بچه ها امروز می خواهیم با یکی از سخنان خوب خداوند در قرآن آشنا شویم . سپس با استفاده از تصاویر کتاب ، داستان زیر را برای آنها تعریف می کنیم .

راستگویی

يك روز رضا خیلی خوشحال بود . او منتظر بود که هرچه زودتر زنگ

در

خانه به صدا درآید و مهمان هایشان از راه برسند . قرار بود آن روز خاله زهرا و دایی حسین با بچه هایشان به خانه آنها بیایند .

بالاخره انتظار رضا تمام شد و مهمان ها آمدند . بعد از این که همه با هم سلام و احوالپرسی کردند ، بزرگترها به اتا رفتند و مشغول صحبت شدند . بچه ها هم توی حیاط شروع به توپ بازی کردند .

بازی بچه ها خیلی گرم شده بود . آنها با خوشحالی این طرف و آن طرف دنبال توپ می دویدند . ناگهان رضا لگد محکمی به توپ زد . توپ بالا رفت و در هوا چرخ خورد و از پنجره افتاد توی اتا .

رضا با عجله به اتاق رفت ، توپ را برداشت و از پنجره انداخت توی

حیاط ، بعد با عجله دوید تا خودش هم به حیاط برود ، ناگهان پایش به گلدان خورد و گلدان افتاد و شکست . رضا خیلی ناراحت و نگران شد . آهسته به اتا دیگر که بزرگترها آنجا نشسته بودند ، نگاه کرد . آنها هنوز صحبت می کردند و کسی متوجه شکسته شدن گلدان نشده بود . رضا با ناراحتی ، گلهای و گلدان شکسته را از روی فرش جمع کرد و بی سروصدا توی سطل ریخت .

سروصدای بچه ها توی حیاط بلند بود . حمید ، پسر خاله رضا ، او را صدا زد و گفت : رضا زود باش بیا بازی کنیم .

رضا به حیاط رفت و بازی را ادامه داد و آن قدر سرگرم بازی شد که اصلاً یادش رفت که گلدان را شکسته است . عصر ، همه مهمان ها خداحافظی کرده و رفتند . مادر رضا مشغول جمع و جور و مرتب کردن خانه شد . رضا دوباره به یاد گلدان شکسته افتاد . او نگران بود که به مادرش چه بگوید . مادر آشپزخانه را مرتب کرد و به اتا آمد . رضا با خودش گفت : برای این که مادر ناراحت نشود و من را دعوا نکند ، به او می گویم حمید گلدان را شکسته است .

مادر وارد اتا شد و دید گلدان نیست ، از رضا پرسید : گلدان کجاست ؟ رضا ساکت بود و بیرون را نگاه می کرد . طوری که انگار متوجه حرف های مادر نشده است . مادر دوباره پرسید : رضا جان تو گلدان را ندیدی ؟

رضا با نگرانی گفت : من . . . نه ، من ندیدم ، ولی . . . دیدم ، دیدم . مادر با تعجب به رضا نگاه کرد و گفت : بالاخره گلدان را دیدی یا نه ؟! رضا گفت : بله ، دیدم همین جاست ، و با دست به سطل اشاره کرد . مادر با دیدن گلدان شکسته و گلهای پژمرده گفت : ای داد بیداد کی گلدان را شکسته است ؟!

رضا همان طور که سرش پایین بود ، گفت : این گلدان را . . . ولی نتوانست حرفش را تمام کند و ساکت شد . مادر آهی کشید ، سطل را برداشت

و می خواست از اتا بیرون برود که رضا با صدای بلند گفت : مادر این گلدان را

من . . . من شکسته ام ، ببخشید . و دوباره با خجالت سرش را پایین انداخت . مادر سطل را زمین گذاشت و به طرف رضا آمد دستش را زیر چانه رضا گذاشت و سرش را بالا آورد ، چشمهای رضا از ناراحتی و خجالت پر از اشک شده بود . مادر لبخندی زد و گفت می دانستم که پسر خوب و راستگویی دارم ، تو باید بیشتر مواظب باشی و از این به بعد حواست را خوب جمع کنی

...

رضا خوشحال شد و گفت : یعنی شما مرا دعوانمی کنید ؟ مرا می بخشید

؟

مادر ، رضا را بوسید و گفت : بله . چون خودت هم فهمیدی که اشتباه کرده ای و راستش را گفתי ، من تو را بخشیدم .

رضا خیلی خوشحال شد . او هم مادرش را بوسید و گفت : مادر جان من خیلی خوشحالم !

مادر خندید ، دستی بر سر رضا کشید و گفت : تو پسر راستگویی هستی

و

این خوشحالی هم پاداش راستگویی تو است . مگر نمی دانی که خداوند آدمهای راستگو را دوست دارد و در قرآن فرموده است که به آنها پاداش نیکو می دهد

.

داستان از خانم نورا حق پرست

در پایان پیام درس را برای نوآموزان توضیح داده و بیان می کنیم :

خداوند به راستگویان پاداش نیکو می دهد .

-۳۵-

درس هشتم : حفظ سوره نصر ، احترام و نیکی به پدر و مادر
پیام درس : قرآن از ما می خواهد که به پدر و مادر خود احترام بگذاریم
به آنها نیکی کرده و برایشان دعا کنیم .

طرح درس : درس را با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره کوثر آغاز
می کنیم و از نوآموزان می خواهیم شعر باغ قرآن را با هم بخوانند . به آنها
کمک می کنیم تا بتوانند شعر را از حفظ بخوانند . بعد از خواندن شعر ، پیام
درس قبل را یادآوری کرده ، از آنها می خواهیم یکی از سخن های خدای
مهربان را که یاد گرفته اند ، بازگو کنند . سپس در ادامه درس می گوئیم :
بچه ها امروز می خواهیم یکی دیگر از سخنان خدای مهربان را یاد بگیریم .
در این قسمت با استفاده از تصاویر درس ، داستان زیر را برای آنها تعریف
می کنیم .

نیکی به پدر و مادر

يك روز حمید خوشحال و سرحال بود . او حیاط خانه را تمیز کرد

به گل های باغچه آب داد و کنار حوض نشست . آب حوض صاف و تمیز بود

ماهی ها شاد و سرحال در آب شنا می کردند . حمید به ماهی ها گفت : معلوم
است که خیلی خوشحال هستید . ولی من از شما خوشحالترم ، چون امروز
قرار است پدر بزرگ از مشهد بیاید و مدتی مهمان ما باشد .

عصر آن روز پدر بزرگ از راه رسید . همه از آمدن پدر بزرگ
خوشحال شدند ، به خصوص حمید ، چون او پدر بزرگ مهربانش را خیلی
دوست داشت . پدر بزرگ برای حمید ، يك جانماز مخملی قشنگ و مقداری
نخودچی کشمش و نبات سوغات آورده بود .

حمید شبها پیش پدر بزرگ می خوابید تا برایش قصه های شیرین تعریف کند . روزها هم هر وقت پدر بزرگ می خواست نماز بخواند ، حمید زود جانمازش را می آورد و کنار او نماز می خواند .
یک روز بعد از تمام شدن نماز ، حمید دید که پدر بزرگ آهسته زیر لب چیزهایی می گوید .

حمید پرسید : پدر بزرگ داشتید با خودتان حرف می زدید؟!
پدر بزرگ خندید و گفت : نه پسر من ! داشتم با خدا حرف می زدم . من داشتم دعا می کردم .

حمید گفت : برای چه کسی؟

پدر بزرگ جواب داد : برای تو ، برای پدر و مادر تو و برای همه .
خداوند آدم هایی را که دعا می کنند دوست دارد و آرزوهای آنها را برآورده می کند .

حمید باخوشحالی گفت : پس من هم از این به بعد برای شما و پدر

و مادرم دعا می کنم .

پدر بزرگ گفت : آفرین پسر من ! خدای مهربان به دعای ما گوش می دهد مخصوصاً دعای بچه هایی که کارهای خوب می کنند .

حمید صورت پدر بزرگ را بوسید و گفت : من ، شما و پدر و مادرم را

به اندازه ستاره های آسمان دوست دارم .

پدر بزرگ گفت : حالا که پدر و مادرت را دوست داری باید سعی کنی

به آنها بیشتر احترام بگذاری و کمکشان کنی .

حمید گفت : پدر بزرگ من می خواهم در کارهای خانه بیشتر به پدر و

مادرم کمک کنم . آن روز حمید بیشتر از همیشه در کارهای خانه به مادرش کمک کرد و به حرف های او گوش کرد .

شب وقتی پدر از سر کار به خانه آمد ، حمید صورتش را بوسید

و گفت : سلام بابا ، خسته نباشی . بعد هم رفت توی آشپزخانه و يك استکان چای گرم برای او آورد . وقتی که پدر وضو گرفت و خواست نماز بخواند ، حمید جانماز را آورد و برای او پهن کرد .

پدر با خوشحالی به حمید نگاه کرد و گفت : حمید جان چه کارهای خوبی انجام می دهی !

مادر گفت : امروز حمید از همیشه بیشتر به من کمک کرده است . حمید خندید و گفت : همه این کارهای خوب را از پدر بزرگ یاد گرفتم . او به من گفت : خدا در قرآن فرموده است که باید به پدر و مادر خود احترام بگذاریم و به آنها نیکی کنیم .

پدر ، حمید را نوازش کرد و گفت باید به این پسرم که به حرف های قرآن گوش می دهد جایزه بدهم .

حمید با خوشحالی گفت : چه جایزه ای ؟

پدر گفت : فردا همگی با هم به گردش می رویم من و تو و مادر و ...

حمید با خنده گفت : و پدر بزرگ !

داستان از خانم نورا حق پرست

پس از پایان داستان از نوآموزان می پرسیم : پدر بزرگ بعد از نمازهای خود برای چه کسانی دعا می کرد؟ حمید چه کار خوبی را از پدر بزرگ

یاد گرفت ؟

پاسخ های نوآموزان را تصحیح و به سوی این نکته هدایت می کنیم که :

قرآن از ما می خواهد به پدر و مادر خود احترام بگذاریم

به آنها نیکی کرده و برای آنها دعا کنیم .

برای آموزش و حفظ سوره نصر ، ضمن رعایت طرح کلی آموزش و حفظ سوره ها ، به نکات زیر توجه نمایید :

۱- سوره نصر به جز « بسم الله الرحمن الرحيم » به چهار بخش تقسیم می شود و هر بخش در يك روز آموزش و در روز بعد پرسش می شود . این بخشها عبارتند از :

إِذَا جَاءَ نَصْرُ اللَّهِ وَالْفَتْحِ

وَرَأَيْتَ النَّاسَ يَدْخُلُونَ فِي دِينِ اللَّهِ أَفْوَاجًا

فَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَاسْتَغْفِرْهُ

إِنَّهُ كَانَ تَوَّابًا.

۲- هر روز قبل از آموزش جمله جدید ، آیات قبلی جمع خوانی و مرور می شود و در صورت نیاز ، جمله های طولانی و مشکل را در دو روز آموزش می دهیم .

۳- برخی از نوآموزان کلمه « افواجا » را صحیح تلفظ نمی کنند . مثلا «

و را به « ف » تبدیل کرده و « ف » را مشدد می خوانند . از این رو باید این کلمه با حوصله و تمرین بیشتری آموزش داده شود .

۴- تلفظ کلمه « وَاسْتَغْفِرْهُ » کمی مشکل است . این کلمه نیز باید با

حوص

و تمرین بیشتری آموزش داده شود تا همه نوآموزان آن را صحیح تلفظ کنند .

درس نهم : تکمیل حفظ سوره نصر و یادآوری و تمرین سه سوره
قبل ، نیکوکاری

پیام درس : خداوند نیکوکاران را دوست دارد .

طرح درس : ابتدا به شیوه مذکور در درس قبل ، آموزش حفظ سوره نصر کامل می شود ، سپس سه سوره قبل نیز به صورت جمع خوانی یادآوری و تمرین می شود . آن گاه به نوآموزان می گوئیم : بچه ها ! در دو درس قبل با دو سخن خدای مهربان در قرآن آشنا شدیم ، آیا می توانید آن سخنان را بگوئید ؟ سپس نظر نوآموزان را به تصاویر درس جلب کرده و داستان درس را برای آنها تعریف می کنیم .

نیکوکاری

گوهرخانم پیرزن مهربانی بود ، او در خانه کوچکی زندگی می کرد . در خانه اش يك باغچه كوچك پر از گل بود . همه همسایه ها گوهرخانم را دوست داشتند و به او احترام می گذاشتند ، به خصوص بچه ها ؛ چون گوهرخانم با آنها خیلی مهربان بود . گاهی به بچه ها آب نبات می داد و گاهی گل‌های قشنگ و

خوشبو به آنها هدیه می کرد .

گوهرخانم برای این که حوصله اش سر نرود ، بیشتر وقت ها کنار پنجره اتاقش می نشست و بیرون را تماشا می کرد . چون گوهرخانم هیچ کس را

نداشت و تنها زندگی می کرد . او همیشه به بچه هایی که بازی می کردند نگاه می کرد و برایشان دست تکان می داد .

يك روز که علی و دوستانش مشغول بازی بودند ، چشمشان به پنجره اتا گوهر خانم افتاد ، دیدند که پنجره بسته است و از گوهر خانم خبری نیست .

علی گفت : گوهر خانم کجاست ؟ !

احمد گفت : شاید هنوز از خواب بیدار نشده است .

جواد گفت : شاید از بازی کردن ما ناراحت شده و پنجره را بسته است .

علی گفت : ولی ما که سر و صدا نمی کنیم !

دوباره بچه ها سرگرم بازی شدند و بعد از بازی به خانه شان رفتند .

علی که هنوز در فکر گوهر خانم بود ، موضوع را برای مادرش تعریف

کرد و گفت : شاید گوهر خانم به مسافرت رفته است .

مادرش گفت : نه ، اگر می خواست به مسافرت برود ، حتماً از ما

و همسایه های دیگر خداحافظی می کرد . بعد مادر چادرش را سرکرد و

همراه علی به در خانه گوهر خانم رفتند . چند بار در زدند و صبر کردند تا

بالاخره گوهر خانم آمد و در را باز کرد . آنها سلام و احوالپرسی کردند .

صدای گوهر خانم گرفته بود ، رنگ صورتش پریده بود و گاهی سرفه

می کرد .

مادر و علی تازه فهمیدند که گوهر خانم مریض شده است . مادر از

گوهر خانم خواست که به اتاقش برگردد و استراحت کند ، سپس برای او چای

درست کرد ، بعد با عجله به خانه خودشان برگشت و مقداری سبزی آورد تا

آش

بپزد . علی هم حیاط خانه گوهر خانم را تمیز کرد و به گل ها آب داد .
 کم کم بوی خوش آتش بلند شد . علی سفره کوچک گوهر خانم را پهن
 کرد . در سفره نان نبود . علی به مادرش گفت : من می روم برای گوهر خانم
 نان بخرم .

مادر خندید و دستی به شانه علی زد و گفت : آفرین ، برو .
 علی به ناوایی رفت و چند دقیقه بعد با دو تا نان گرم و تازه برگشت .
 غذا آماده شد و همه با هم مشغول خوردن آتش گرم با نان تازه شدند .
 گوهر خانم پشت سر هم دعا می کرد و می گفت : شما به من کمک کردید .
 ان شاء الله خدا هم به شما کمک کند . حالم خیلی بهتر شد .
 بعد از جمع کردن سفره ، مادر و علی به خانه برگشتند تا گوهر خانم
 دوباره استراحت کند . وقتی به خانه رسیدند علی به مادرش گفت : مادر ،
 امروز من خیلی خوشحال هستم !
 مادر خندید و گفت : پسرم ! وقتی خدا کسی را دوست داشته باشد و از او
 راضی باشد ، او هم احساس رضایت و شادی می کند . خوشحالی تو هم

به این خاطر است که امروز يك کار خوبی انجام دادی .
 علی گفت : یعنی به خاطر کمک به گوهر خانم ؟
 مادر جواب داد : بله ! خانه اش را تمیز کردی ، به باغچه اش آب دادی

و برایش نان خریدی .
 علی با خوشحالی خندید .

مادر علی را بوسید و گفت : من هم مثل تو خیلی خوشحال هستم !
خوشحالم از این که یک پسر خوب و نیکو کار دارم و می دانم که خدای
مهربان نیکوکاران را دوست دارد .
داستان از خانم نورا حق پرست

پس از پایان داستان می پرسیم : بچه ها ! علی چه کارهایی برای
گوهرخانم انجام داد ؟ چرا علی و مادرش خوشحال بودند ؟ پاداش کسانی که
کارهای خوب انجام می دهند چیست ؟ پاسخ نوآموزان را جمع بندی کرده و
به سوی این نکته هدایت می کنیم که :
خداوند نیکو کاران را دوست دارد .

سوره نصر را ، در یک زنگ ، ابتدا به صورت جمع خوانی سپس به
صورت انفرادی از همه نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر یک را برطرف
می کنیم . نوآموزانی که سوره را مانند نوار خوب می خوانند ، تشویق کرده و
با نوآموزانی که هنوز سوره را خوب یاد نگرفته اند ، به نحو مناسب بیشتر
تمرین می کنیم .

درس دهم : حفظ سوره فلق ، پاکیزگی

پیام درس : خداوند آب را از آسمان فرستاده است تا ما خود را با آن
بشوئیم و آلودگی ها را از خود دور سازیم .

طرح درس : درس را با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره های توحید ،
عصر ، کوثر و نصر آغاز می کنیم . در ادامه درس از نوآموزان می پرسیم :
به چه کسی پاکیزه می گوئیم ؟ چگونه می توانیم پاکیزه باشیم ؟ به بعضی
چیزهای پیرامون نوآموزان اشاره می کنیم و سؤال می کنیم : آیا این تخته سیاه
پاکیزه است ؟ این کتاب چطور ؟ این میز چطور ؟ دو کتاب یا دو دفترچه را به

آنها نشان می دهیم و می گوئیم کدام يك تمیزتر است؟ آیا دست و صورت ما پاکیزه است؟ سپس تصویر درس را نشان می دهیم و شعر مربوط به آن را چند بار می خوانیم و از نوآموزان می خواهیم شعر را با ما تکرار کنند. بهتر است این شعر به صورت سرود اجرا شود.

پاکیزگی

باران چك چك می بارد***پنجره ها را می شوید
شرشر، شرشر می خندد***حرفی زیبا می گوید

می دانم که همیشه***این است حرف باران
هر کس که پاکیزه است***در دلش دارد ایمان
جيك جيك، جيك جيك پرنده***کنار حوض خانه
می شوید بال و پر را***نوکش پر از ترانه

این حرفِ خوب و زیبا***می دانم در نوك اوست
خوش به حال کسی که***تمیز و پاک و خوشبوست
شعر از خانم افسانه شعبان نژاد

پس از جمع خوانی شعر به نوآموزان می گوئیم:
خداوند آب را از آسمان فرستاده است تا ما خود را با آن بشوئیم
و آلودگی ها را از خود دور سازیم.

شایان ذکر است این جمله ترجمه آیه ۱۱ سوره انفال می باشد .
 سپس با پرسش و پاسخ از نوآموزان به این نتیجه می رسیم که :
 پاکیزگی نشانه ایمان است .

برای آموزش حفظ سوره فلق ، ضمن رعایت طرح کلی آموزش و حفظ سوره ها ، به نکات زیر توجه نمایید :

۱- سوره فلق به جز « بسم الله الرحمن الرحيم » پنج آیه دارد که هر آیه

در

يك روز آموزش داده شده و در روز بعد پرسش می شود . هر روز قبل از آموزش آیه جدید ، آیات قبل جمع خوانی و مرور می شود .

۲- دقت کنید نوآموزان در آیه « مِنْ شَرِّ مَا خَلَقَ » حرف « میم » در کلمه « ما » را مشدد نخوانند .

۳- جمله های مشکل مانند ترکیب « شَرِّ النَّفَّاثَاتِ » باید با حوصله و تمرین بیشتری آموزش داده شود .

۴- با توجه به تکرار ترکیب « مِنْ شَرِّ » در چهار آیه این سوره ، باید

سعی کرد نوآموزان ترتیب آیات را به طور صحیح بیاموزند .

۵ - دقت شود کلمه « غاسِقِ » و « حاسِدِ » در دو آیه مربوطه جا به جا نشود .

درس یازدهم : ادامه حفظ سوره فلق ، سلام
 پیام درس : سلام کردن بهترین ادب است .

طرح درس : درس را با استفاده از نوار و جمع خوانی آیات حفظ شده سوره فلق آغاز می کنیم ، سپس از نوآموزان می پرسیم : تاکنون چند سخن خدای مهربان را از قرآن یاد گرفته اید ؟ سخنان خدای مهربان در مورد پاکیزگی ، کمک به دیگران ، نیکی و احترام به پدر و مادر و . . . چیست ؟ به نوآموزان کمک می کنیم تا پرسشها را به طور صحیح پاسخ دهند ، سپس پیام درسهای گذشته را تکرار می کنیم .

آن گاه تصاویر درس را به نوآموزان نشان می دهیم و از آنها می خواهیم کلمه « سَلَام » را بخوانند . نوآموزان با توجه به حروف و صداهایی که تاکنون در فارسی یاد گرفته اند ، می توانند این کلمه را بخوانند . کلمه « سَلَام » را بزرگ روی تخته می نویسیم و از نوآموزان می خواهیم آن را بخوانند . آن گاه به کمک تصاویر ، داستان را برای نوآموزان تعریف می کنیم .

سلام

مریم ، مادر بزرگ خود را خیلی دوست داشت . مادر بزرگ برای او قصه های شیرین می گفت ، حرفهای خوب به او یاد می داد و همیشه شکلات های خوشمزه برایش می آورد . يك روز که قرار بود مادر بزرگ به خانه آنها بیاید ، مریم خیلی خوشحال بود ، دلش می خواست مادر بزرگ هر چه زودتر بیاید . وقتی صدای در ، بلند شد ، مریم به طرف در دوید ، مادر هم از اتا بیرون آمد و به طرف در رفت . مریم در را باز کرد ، دست مادر بزرگ را گرفت و گفت : مادر بزرگ شکلات هم آورده اید ؟
مادر بزرگ او را در آغوش گرفت و گفت : سلام ! مریم جان حالت خوب است ، بله دخترم برایت شکلات آورده ام .

وقتی آنها به اتا رفتند ، مادر ، مریم را صدا زد و گفت تو امروز دختر خوبی بودی ، موهایت را شانه کرده ای ، دست و صورتت را شسته ای و اسباب بازی هایت را جمع کرده ای ، ولی يك كار خوب را فراموش کردی .

مریم گفت : چه کاری ؟ !

مادر گفت : کمی فکر کن شاید یادت بیاید .

مریم در حال فکر کردن بود که یکدفعه صدای گنجشك ها را شنید

و گفت : فهمیدم ، برای گنجشك ها دانه نریخته ام .

مادر گفت : نه ! مگر یادت نیست خودم خرده نانهای مانده را دادم تا

برای آنها توی ایوان بریزی .

مریم هر چه فکر کرد یادش نیامد که چه کار خوبی را فراموش کرده

است .

مادر نگاهی به مریم کرد و گفت : دختری که تمیز است و دست

و صورتش را می شوید ، مهربان است و به گنجشك ها غذا می دهد ، منظم

است و اسباب بازی هایش را جمع می کند ، نباید سلام کردن را فراموش کند

.

مریم گفت : سلام کردن ؟ !

مادر گفت : بله ، وقتی مادر بزرگ به خانه آمد ، یادت رفت به او سلام

کنی ولی مادر بزرگ به تو سلام کرد .

مریم زود از جایش بلند شد و پیش مادر بزرگ رفت و گفت : سلام !

مادر بزرگ ، ببخشید که یادم رفت به شما سلام کنم .

مادر بزرگ در حالی که پاسخ سلام مریم را داد او را بوسید و گفت :
 آفرین دخترم ! سلام کردن خیلی خوب است . هیچ وقت نباید سلام کردن را
 فراموش کنیم .

مریم کنار مادر بزرگ نشست و گفت : من قول می دهم مثل شما هیچ
 وقت سلام کردن را فراموش نکنم .

مادر بزرگ شکلاتی را از جیبش در آورد و به مریم داد و گفت : این هم
 جایزه مریم خانم که تمیز و منظم و مهربان است و سلام کردن را فراموش
 نمی کند .

داستان از خانم افسانه شعبان نژاد

در پایان داستان با پرسش و پاسخ توجه نوآموزان را به نکات زیر

جلب می کنیم :

- ۱- سلام کردن از بهترین کارهاست .
 - ۲- پیامبر اکرم همیشه به کودکان سلام می کردند .
 - ۳- کسی که به جایی وارد می شود باید سلام کند .
 - ۴- باید با صدای بلند سلام کنیم .
 - ۵- جواب سلام ، واجب است .
 - ۶- پیامبر اکرم همیشه زودتر از دیگران سلام می کردند . ما نیز باید همیشه زودتر به دیگران سلام کنیم .
 - ۷- شما بچه های خوب نیز هیچ وقت سلام کردن را فراموش نکنید .
- سوره فلق را در يك زنگ ابتدا به صورت جمع خوانی سپس به صورت

انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را بر طرف می کنیم .
 نوآموزانی که سوره را مانند نوار خوب می خوانند ، تشویق کرده و با
 نوآموزانی که هنوز سوره را خوب یاد نگرفته اند ، به نحو مناسب بیشتر
 تمرین می کنیم .

پایان بخش اول ، در ثلث اول سال تحصیلی .

درس دوازدهم : حفظ سوره حمد ، روخوانی کلمه های قرآنی

پیام درس : خدا ما را دوست دارد و هر چه داریم از اوست .

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره های نصر و فلق ،
 درس را آغاز می کنیم . از این درس به بعد نوآموزان ضمن حفظ سوره ها ،
 به كمك سواد فارسی ، به تدریج با روخوانی کلمات و عبارات سه سوره
 عصر حمد و ناس آشنا می شوند تا بتوانند در پایان کتاب ، این سه سوره را به
 طور کامل از رو بخوانند .

برای آموزش حفظ سوره حمد ، ضمن رعایت طرح کلی آموزش و حفظ
 سوره ها ، به نکات زیر توجه کنید :

۱- سوره حمد به جز « بسم الله الرحمن الرحيم » در هشت قسمت و هر
 قسمت در دو روز حفظ و پرسش می شود . هر روز قبل از آموزش جمله
 جدید ، آیات قبل جمع خوانی و مرور می شود .

۲- با توجه به وجوب قرائت صحیح سوره حمد در نماز ، باید از هم
 اکنون دقت لازم را در یاد دادن آیات آن به عمل آوریم تا نوآموزان قرائت
 صحیح را بیاموزند .

۳ - نوآموزان می توانند با تقلید از نوار ، تلفظ صحیح حروف خاص
 عربی را به میزان خوبی یاد بگیرند . باید هر چه بیشتر توجه آنها را به نحوه
 قرائت نوار جلب نماییم و از بیان توضیحات اضافی جداً بپرهیزیم .

۴- مهمترین اشکالات نوآموزان در حفظ صحیح این سوره عبارت است از

:

- تبدیل « لام » در کلمه « لِئِه » به « ر »
 - مشدّد کردن « یَ » در کلمه « یَوْمَ » یا تبدیل فتحه آن به ضمّه
 - مشدّد کردن « نَ » در کلمه « نَعْبُدُ » و کلمه « نَسْتَعِينُ »
 - مشدّد کردن « سَ » و حذف « تَ » در کلمه « نَسْتَعِينُ »
 - عدم بیان تشدید « صاد » در عبارت « اِهْدِنَا الصِّرَاطَ »
 - تبدیل « نَ » به « لَ » در کلمه « اَنْعَمْتَ »
 - تبدیل فتحه « اَ » در کلمه « عَلَیْهِمْ » و فتحه « غَ » در کلمه « غَیْرَ »
- به کسر ه

- عدم بیان تشدید « ضَ » و تشدید « لَ » در کلمه « وَاَلِضَّالِّینَ »
 پس از آموزش حفظ آیه شریفه « مَالِكِ یَوْمِ الدِّینِ » در وقت مناسبی
 از نوآموزان می خواهیم ، سه کلمه « مَالِكِ ، یَوْمِ ، دین » را به کمک سواد
 فارسی از روی کتاب بخوانند . خواندن این کلمات وقتی انجام می شود که
 نوآموزان حداقل تا حرف « ل » را در کتاب فارسی آموخته باشند . خواندن
 کلمات قرآنی درسهای بعد نیز هماهنگ با آموزش بقیه حروف فارسی انجام
 می شود .

در پایان درس با بیان پرسشهایی مانند : کی به ما زبان داده ؟ کی به ما
 گوش داده ؟ کی به ما عقل داده ؟ کی به ما چشم داده ؟ کی به ما دست و پا
 داده ؟

نوآموزان را برای درک پیام درس آماده می کنیم . سپس به آنها می گوییم :
 همه این ها را خداوند به ما داده است . خداوند ما را دوست دارد و همه این
 نعمت ها را او به ما داده است . ما هر چه داریم از اوست . آن گاه از
 نوآموزان می خواهیم جمله مربوط به پیام درس را از روی کتاب بخوانند .

خدا ما را دوست دارد و هر چه داریم از او است .

درس سیزدهم : ادامه حفظ سوره حمد

روخوانی کلمه های قرآنی

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی آیات حفظ شده سوره حمد، درس را آغاز می کنیم . در ادامه درس ، آموزش حفظ این سوره تکمیل می شود ، سپس از نوآموزان می خواهیم به کمک سواد فارسی ، کلمات قرآنی زیرا را از روی کتاب نشان دهند و بخوانند .

- لَفِي

- اِنْسَان

- يَرْب

- مُسْتَقِيم

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را برطرف می کنیم .

درس چهاردهم : حفظ سوره فیل ، روخوانی کلمه های قرآنی

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره های فلقو حمد، درس را شروع می کنیم ، سپس از نوآموزان می خواهیم به کمک سواد فارسی ، کلمات قرآنی « قُل ، مِّن ، نَّاسٍ ، مَلِكٍ ، اَكْبَرٍ ، اِلَهِ ، اَللَّهِ » را از روی کتاب بخوانند .

در این کلمات ، شکل جدید صدای « آ » که به صورت الف کوچک () است ، آموزش داده می شود . نظر نوآموزان را به کلمه « اِلَهِ = اِلَهِ » جلب

می‌کنیم و به آنها می‌آموزیم که صدای « آ » در این کلمه به این شکل کوچک () نوشته شده است . یعنی () مساوی با « ا » دوم است . نوآموزان هر کلمه را از روی کتاب نشان داده و می‌خوانند تا کاملاً مسلط شوند .
برای آموزش حفظ سوره فیل ، ضمن رعایت طرح کلی آموزش دروس به نکات زیر توجه کنید :

۱- آیات این سوره در پنج قسمت و هر قسمت در یک روز آموزش داده شده و در روز بعد پرسش می‌شود . هر روز قبل از آموزش جمله جدید ، آیات قبل جمع خوانی و مرور می‌شود .

۲- با توجه به طولانی بودن نسبی آیات این سوره ، بویژه آیه شریفه

« أَلَمْ تَرَ كَيْفَ فَعَلَ رَبُّكَ بِأَصْحَابِ الْفِيلِ » در صورت نیاز ، هر آیه طی سه روز آموزش و پرسش شود .

۳- کلمه « سَجَّيْلٍ » باید با دقت و تکرار بیشتری آموزش داده شود .

۴- باید توجه داشت نوآموزان ، تتوین و تشدید را به خوبی تلفظ کنند .

درس پانزدهم : ادامه حفظ سوره فیل

روخوانی کلمه های قرآنی

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی آیات حفظ شده سوره فیل درس را آغاز می‌کنیم . سپس نوآموزان به کمک سواد فارسی ، کلمه های قرآنی زیر را از روی کتاب می‌خوانند .

اللَّهُ أَكْبَرُ إِلَّا إِنَّ إِيَّاكَ لِلَّهِ

الف کوچک که در درس قبل آموزش داده شده است در کلمه های « الله » و « لله » تکرار می‌شود . باید مطالب درس گذشته به همان شکل یادآوری و

تمرین شود .

برای خواندن کلمه های دارای تشدید ، یادآوری همان مطالبی که در کتاب فارسی خوانده اند ، کافی است .

نوآموزان کلمه ها را از روی کتاب می خوانند و تکرار می کنند تا در بیان کلمه ها کاملاً مسلط شوند . باید از بیان مطالب و توضیحات اضافی جداً پرهیز شود .

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را برطرف می کنیم .

درس شانزدهم : حفظ سوره تَبَّتْ ، روخوانی عبارات قرآن
طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره های حمد و فیل ، درس را آغاز می کنیم . در این درس نوآموزان با روش خواندن کلماتی که حروف ناخوانا دارند آشنا می شوند . حروف ناخوانا به صورت توخالی نوشته شده است .

به نوآموزان یاد می دهیم که حروف تو خالی را نخوانند و صدای قبل از این حروف را به صدای بعد از آنها بچسبانند . این حالت با علامت فلش نشان داده شده است ، مانند : بِالصَّبْرِ . اگر قبل از حروف ناخوانا کسره باشد با فلش پایین و اگر فتحه و ضمه باشد با فلش بالا مشخص می شود .

آموزش حروف ناخوانا در همین حد کافی است . از توضیحات اضافی جداً پرهیز شود . پس از بیان این توضیحات ، از نوآموزان می خواهیم به کمک سواد فارسی ، عبارات قرآنی زیر را بخوانند و روخوانی آنها را کاملاً یاد بگیرند .

- بِسْمِ اللّٰهِ

- مَالِكِ يَوْمِ الدِّينِ

- وَتَوَاصَوْا بِالصَّبْرِ

برای آموزش حفظ سوره تَبَّتْ ، ضمن رعایت طرح کلی آموزش و حفظ سوره ها به نکات زیر توجه کنید :

۱- آیات این سوره در پنج قسمت می باشد و از آنجا که این آیات کمی مشکل است هر قسمت در دو یا سه روز آموزش داده شده و پرسش می شود . هر روز قبل از آموزش جمله جدید ، آیات قبل ، جمع خوانی و مرور می شود .

۲- کلمه « تَبَّتْ » باید به گونه ای تکرار و تأکید شود تا تشدید « ب » در حالت وقف بیان شود .

۳- نوآموزان ادغام را در کلمات « لَهَبٌ وَ تَبَّتْ » و « حَبْلٌ مِّن مَّسَدٍ » با تقلید از نوار به طور طبیعی می آموزند . از توضیحات اضافی پرهیز شود .

درس هفدهم : ادامه حفظ سوره تَبَّتْ ، روخوانی عبارات قرآن طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی آیات حفظ شده سوره تَبَّتْ ، درس را آغاز می کنیم . نوآموزان به کمک سواد فارسی ، عبارات زیر را با همان توضیحات درس گذشته در باره حروف ناخوانا ، از روی کتاب می خوانند .

- بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

- سُبْحٰنَ اللّٰهِ

- وَالْحَمْدُ لِلّٰهِ

- و لا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ

- و اللّهُ أَكْبَرُ

- وَتَوَاصَوْا بِالْحَقِّ

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را بر طرف می کنیم .

درس هجدهم : حفظ سوره کافرون ، روخوانی عبارات قرآن
طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره های فیل و تبّت

درس را آغاز می کنیم . در این درس نوآموزان به کمک سواد فارسی ، دو آیه زیر را از رو می خوانند .

- إِنَّ الْإِنْسَانَ لَفِي خُسْرٍ - إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ

تصویر درس مربوط به معنای آیه « إِهْدِنَا الصِّرَاطَ الْمُسْتَقِيمَ » است . راه درست و مستقیم ، سرسبز و روشن و به سوی نور و نجات نشان داده شده

است . انسان های خوب ، با ایمان و درستکار در این راه هستند . ولی راه کج ، به شکل بیابان های خشك و سوزان و بی آب و علف می باشد . انسان هایی که به راه راست نمی روند و کارهای خوب انجام نمی دهند ، سرانجام در این بیابان های خشك و سوزان ، هلاک می شوند .

برای آموزش حفظ سوره کافرون ، ضمن رعایت طرح کلی آموزش و حفظ سوره ها ، به نکات زیر توجه کنید .

۱- این سوره در شش قسمت و هر قسمت در دو روز آموزش داده شده و پرسش می شود . هر روز قبل از آموزش جمله جدید ، آیات قبل جمع خوانی

و

مرور می شود .

۲- آیات این سوره شبیه به هم هستند ، از این رو باید با دقت و تکرار بیشتر حفظ شوند .

۳- باید دقت شود کلمه « عایدُ » با کلمه « عایدونَ » جا به جا نشود .

۴- حرف « د » در کلمه « دین » مشدد خوانده نشود .

درس نوزدهم : ادامه حفظ سوره کافرون

روخوانی عبارات قرآن

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی آیات حفظ شده از سوره کافرون ، درس را آغاز می کنیم . سپس نوآموزان به کمک سواد فارسی ، عبارات قرآنی زیر را از روی کتاب می خوانند .

- وَالْعَصْرِ

- وَ عَمِلُوا الصَّالِحَاتِ

- الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ

- إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ

در ادامه درس ، بقیه آیات سوره بر اساس طرح کلی ، آموزش داده

می شود .

پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت جمع خوانی ، سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را بر طرف می کنیم .

درس بیستم : حفظ سوره ناس

روخوانی عبارات قرآن

طرح درس : با استفاده از نوار و جمع خوانی سوره های فیل و کافرون ، درس را آغاز می کنیم . سپس نوآموزان به کمک سواد فارسی ، عبارات قرآنی زیر را از روی کتاب می خوانند .

- صِرَاطَ الَّذِينَ أَنْعَمْتَ عَلَيْهِمْ

- غَيْرِ الْمَغْضُوبِ عَلَيْهِمْ

- وَلَا الضَّالِّينَ

- قُلْ أَعُوذُ بِرَبِّ النَّاسِ

- مَلِكِ النَّاسِ

- إِلَهِ النَّاسِ

برای آموزش حفظ سوره ناس ضمن رعایت طرح کلی آموزش و حفظ سوره ها به نکات زیر توجه کنید .

۱- این سوره در شش قسمت و هر قسمت در دو روز آموزش داده شده و پرسش می شود . هر روز قبل از آموزش جمله جدید ، آیات قبل جمع خوانی و مرور می شود .

۲- آموزش و پرسش قسمت های مشکل سوره مانند آیه چهارم و پنجم را می توان در سه روز انجام داد .

۳- دقت شود کسره « لـ » در کلمه « مَلِكِ » به فتحه تبدیل نشود .

۴- دو کلمه « وِسْوَاس » و « یُوسُوسُ » با دقت و تکرار بیشتری آموزش داده شود .

۵- دقت شود کسره « جـ » در کلمه « جِنَّةٍ » به فتحه تبدیل نشود . پس از کامل شدن حفظ سوره ، در يك زنگ ، ابتدا سوره را به صورت جمع خوانی سپس به صورت انفرادی از نوآموزان می پرسیم و اشکالات هر يك را بر طرف می کنیم .
پیش از تعطیلات عید نوروز ، در يك جلسه ، ده سوره حفظ شده با استفاده از نوار جمع خوانی و یادآوری می شود .

درس بیست و یکم : روخوانی سوره ناس
طرح درس : بعد از تعطیلات عید ، در يك جلسه ده سوره حفظ شده با استفاده از نوار ، جمع خوانی و یادآوری می شود .
در درس های قبل ، نوآموزان با روخوانی برخی از کلمات و عبارات این ده سوره ، آشنا شده اند . در این درس ، آموزش روخوانی کامل سوره ناس به ترتیب زیر انجام می شود .

- ۱- با استفاده از نوار ، نوآموزان يك بار سوره را جمع خوانی می کنند .
- ۲- نوآموزان کتاب را باز کرده و با نشان دادن خط ، سوره را دوباره جمع خوانی می کنند .
- ۳- بار سوم نوآموزان با نشان دادن دقیق کلمات از روی کتاب ، سوره را جمع خوانی می کنند .
- ۴- نظر نوآموزان را به شکل جدید « ة » جلب کرده و این شکل را با

ش کل

معمولی آن (ت) مقایسه می کنیم .

مِنَ الْجِنَّةِ = مِنَ الْجِنَّتِ ة = ت

۵ - تك تك نوآموزان ، با نشان دادن کلمات ، سوره را از روی کتاب می خوانند . روخوانی سوره ابتدا توسط نوآموزان قویتر و داوطلب ، سپس توسط سایر نوآموزان انجام می شود و اشکالات هر يك بر طرف می گردد .

درس بیستودوم و بیستوسوم : آموزش روخوانی سوره عصر و حمد
طرح درس : آموزش روخوانی این دو سوره ، در دو جلسه جداگانه ،
مطابق مراحل آموزش روخوانی سوره ناس انجام می شود .

درس بیست و چهارم : آشنایی با معنای قرآن

طرح درس : همان طور که می دانید در آموزش جامع ، باید قرآن آموزان قرائت و فهم قرآن را در کنار هم بیاموزند . از این رو با توجه به توانایی و ویژگی های خاص نوآموزان ، مفاهیم قرآن در دروس گذشته در قالب داستان ، سرود و تصاویر آموزش داده شده است .

در این درس نوآموزان ابتدا سه سوره ناس ، عصر و حمد را از رو می خوانند سپس با معنای سه آیه اول سوره حمد آشنا می شوند . معنای این آیات به همان شکلی که در کتاب آمده است باید آموزش داده شود . یعنی بدون

آموزش معنای لغت به لغت کلمات ، سعی شده است نوآموزان به طور ضمنی معنای هر کلمه را بیاموزند .

آموزش معنای قرآن به همین شیوه در پایه دوم و پایه های بعد ادامه یافته

و

کامل می شود .

پس از پایان آموزش این درس ، در زمان باقی مانده از سال تحصیلی

باید حفظ ده سوره به سبک نوار ، روخوانی کلمات ، عبارات قرآنی و سه سوره ناس، عصر و حمد و نیز معنای سه آیه اول سوره مبارکه حمد یادآوری و تمرین شود .

* * *

با آرزوی توفیق برای همه معلمان و متعلمان قرآن کریم ، خواهشمند است همه آموزگاران و مربیان گرامی قرآن و عموم صاحب نظران ، هر گونه نظر اصلاحی و پیشنهادی خود را درباره این کتاب از طریق نامه به نشانی تهران - صندوق پستی ۴۳۶۹-۱۵۸۷۵ در اختیار «شورای آموزش قرآن کریم» قرار دهند . قبلا از همکاری همه عزیزان سپاسگزار می شود .

بخش اول :

- درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
- ۱ احترام به قرآن ۱- چگونگی برگزاری مراسم ۱- چگونگی احترام به قرآن و توجه به
- آغاز درس قرآن اهمیت آغاز کارها با قرآن
- ۲- داستان احترام به قرآن ۲- ساکت بودن به هنگام شنیدن قرآن و با دقت به آن گوش دادن
- ۲ آداب خواندن ۱- خواندن چند سوره از حفظ ۱- پاکیزه و مؤدب بودن هنگام خواندن
- قرآن توسط افراد داوطلب قرآن
- ۲- توضیح مفاهیم مربوط به ۲- تمیز و پاکیزه نگه داشتن قرآن
- تصاویر درس ۳- تشویق نوآموزان به فراگیری قرآن
- ۳ حفظ سوره ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- آموزش خواندن قرآن به وسیله حفظ
- توحید توحید سوره توحید
- ۲- توضیح مفاهیم مربوط به ۲- مؤدب نشستن هنگام شنیدن و
- تصاویر درس خواندن قرآن
- ۴ حفظ سوره عصر ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله
- عصر حفظ سوره عصر
- پاداش خواندن ۲- داستان مسابقه قرآن ۲- تشویق نوآموزان به یادگیری

قرآن

قرآن ۳- بیان این نکته که خداوند کسانی را که

قرآن می خوانند ، دوست دارد .

۵ تمرین سوره های ۱- جمع خوانی دو سوره ۱- حفظ کامل و صحیح دو

سوره

توحید و عصر توحید و عصر توحید و عصر

قرآن چه کتابی ۲- داستان آغاز سال نو با ۲- آموختن گفتن «بسم الله

الرحمن

است ؟ قرآن الرحیم» در آغاز کارها و شروع کردن

کارهای مهم با خواندن قرآن

۶ حفظ سوره کوثر ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن

قرآن به وسیله

کوثر حفظ سوره کوثر

قرآن هدیه آسمانی ۲- شعر باغ قرآن ۲- حفظ شعر باغ قرآن

است . ۳- درك این معناکه قرآن سخن خداوند است

۷ تمرین حفظ ۱- جمع خوانی سوره های ۱- حفظ کامل و صحیح سه

سوره توحید

سوره های توحید توحید ، عصر و کوثر عصر و کوثر

عصر و کوثر ۲- داستان راستگویی ۲- توجه به این که خداوند به

راستگویان

راستگویی پاداش نیکو می دهد.

۸ حفظ سوره نصر ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن

قرآن به وسیله

احترام و نیکی نصر حفظ سوره نصر

به پدر و مادر ۲- داستان نیکی به پدر ۲- آشنایی با پیام خداوند در قرآن درباره

و مادر احترام و نیکی به پدر و مادر

۹ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش سوره نصر ۱- حفظ کامل سوره نصر

نصر ۲- داستان نیکوکاری ۲- توجه به این نکته که خداوند نیکوکاران نیکوکاری را دوست دارد.

۱۰ حفظ سوره فلق ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن به وسیله

پاکیزگی فلق حفظ سوره فلق

۲- شعر پاکیزگی ۲- حفظ شعر و توجه به مفاهیم آن

۳- توجه به این که خداوند آب را برای

پاکیزگی قرار داده است

۴- پاکیزگی نشانه ایمان است .

۱۱ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش سوره ۱- حفظ کامل سوره فلق

فلق فلق ۲- آموختن سلام کردن به عنوان بهترین

۲- داستان سلام ادب

بخش دوم :

درس عنوان محتوا اهداف آموزشی
 ۱۲ حفظ سوره حمد ۱- آموزش سوره حمد ۱- ادامه آموزش خواندن قرآن
 به وسیله

حفظ سوره حمد

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های ساده ۲- توانایی روخوانی
 کلمات قرآن به کمک

های قرآنی قرآنی سواد فارسی

۳- توجه به مفهوم جمله « خدا ما را

دوست دارد و هر چه داریم از اوست.»

۱۳ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره
 حمد

حمد سوره حمد ۲- توانایی روخوانی کلمات قرآن به

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های قرآنی کمک سواد فارسی
 های قرآنی

۱۴ حفظ سوره فیل ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن
 قرآن به وسیله

فیل حفظ سوره فیل

روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های قرآنی ۲- توانایی و خوانی کلمات
 قرآن به کمک

های قرآنی سواد فارسی

۳- توانایی خواندن کلماتی که دارای

الف کوچک است مانند : إله و الله

۱۵ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره فیل

- فیل سوره فیل ۲- توانایی روخوانی کلمات قرآن به
روخوانی کلمه - ۲- روخوانی کلمه های قرآنی کمک سواد فارسی
های قرآنی ۳- تقویت روخوانی کلماتی که دارای
الف کوچک است.
- ۱۶ حفظ سوره تبت ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- ادامه آموزش خواندن
قرآن به وسیله
سوره تبت حفظ سوره تبت
روخوانی عبارات روخوانی عبارات قرآن ۲- توانایی روخوانی
عبارات قرآنی
قرآن ۳- آشنایی باحروف ناخواناکه به صورت
تو خالی نوشته شده است.
۴- آموزش نحوه اتصال حروف قبل از
ناخوانا به بعد از آنها.
- ۱۷ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره
تبت
تبت سوره تبت ۲- توانایی روخوانی عبارات قرآن
روخوانی عبارات ۲- روخوانی عبارات قرآن ۳- تمرین و تسلط بر نحوه
اتصال حروف
قرآن قبل از ناخوانا به بعد از آنها.
- ۱۸ حفظ سوره ۱- آموزش و تمرین حفظ ۱- ادامه آموزش

خواندن قرآن به وسیله

کافرون سوره کافرون حفظ سوره کافرون

روخوانی عبارات ۲- روخوانی عبارات قرآن ۲- توانایی روخوانی
عبارات قرآن

قرآن ۳- توضیح مطلب مربوط به تصویر درس

۱۹ ادامه حفظ سوره ۱- تکمیل آموزش و تمرین ۱- حفظ کامل سوره
کافرون

کافرون سوره کافرون ۲- توانایی روخوانی عبارات قرآن

روخوانی عبارات ۲- روخوانی عبارات قرآن

قرآن

۲۰ حفظ سوره ناس ۱- آموزش و تمرین سوره ۱- ادامه آموزش خواندن

قرآن به وسیله

ناس حفظ سوره ناس

روخوانی عبارات ۲- روخوانی عبارات قرآن ۲- توانایی روخوانی
عبارات قرآن

قرآن ۳- یادآوری ده سوره حفظ ۳- یادآوری سوره های حفظ شده و رفع
شده اشکالات نوآموزان

بخش سوم :

درس عنوان محتوا اهداف آموزشی

۲۱ روخوانی سوره ۱- یادآوری ده سوره حفظ ۱- استحکام حفظ ده سوره

آموزش داده

ناس شده شده .

۲- روخوانی سوره ناس ۲- توانایی روخوانی کامل سوره ناس

۳- تشخیص هر کلمه از روی خط

۴- آموزش شکل تاء گرد (ة = ت)

۲۲ روخوانی سوره روخوانی سوره عصر ۱- توانایی روخوانی کامل

سوره عصر

عصر ۲- تشخیص هر کلمه از روی خط

۲۳ روخوانی سوره روخوانی سوره حمد ۱- توانایی روخوانی کامل

سوره حمد

حمد ۲- تشخیص هر کلمه از روی خط

۲۴ آشنایی با معنای متن و ترجمه سه آیه اول آشنایی با معنای سه

آیه اول سوره

قرآن سوره حمد مبارکه حمد